

PL-BY-UA
2014-2020

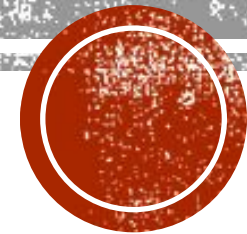
УНІВЕРСИТЕТ
Короля Данила

КОНЦЕПЦІЯ

ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ ВІДПОВІДНО ДО ОРХУСЬКОЇ МОДЕЛІ СТАЛОСТІ КОСІВСЬКОГО РАЙОНУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Документ розроблений громадською організацією «Громадський центр «Еталон» в рамках проекту «Світ Карпатських Розет – заходи із збереження унікальності культури Карпат» (ROSETTES)

ХАРАКТЕРИСТИКА ДОКУМЕНТУ

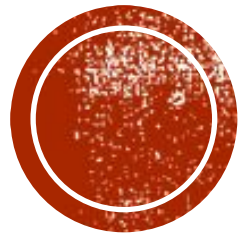
- Розроблений в рамках реалізації проекту Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020 «Світ карпатських розет – заходи із збереження унікальності культури Карпат», що фінансується Європейським Союзом у рамках Європейського Інструменту Сусідства.
- Підготований громадською організацією «Громадський центр «Еталон» у партнерстві з Управлінням екології та природних ресурсів Івано-Франківської ОДА, НПП «Гуцульщина», Вищим навчальним закладом «Університет Короля Данила».
- Стосується проведення фестивалів, концертів, конференцій, форумів та інших масових заходів на території установ природно-заповідного фонду (ПЗФ) та об'єктів історико-культурної спадщини (ІКС) на основі рекомендацій Орхуської моделі сталості.
- **Концепція містить:**
  - ✓ характеристику Косівського району Івано-Франківської області
  - ✓ інформацію щодо фестивалів, які проводяться на території Косівщини
  - ✓ практичне застосування Орхуської моделі сталості
  - ✓ дослідження кращих європейських та українських практик проведення масових заходів

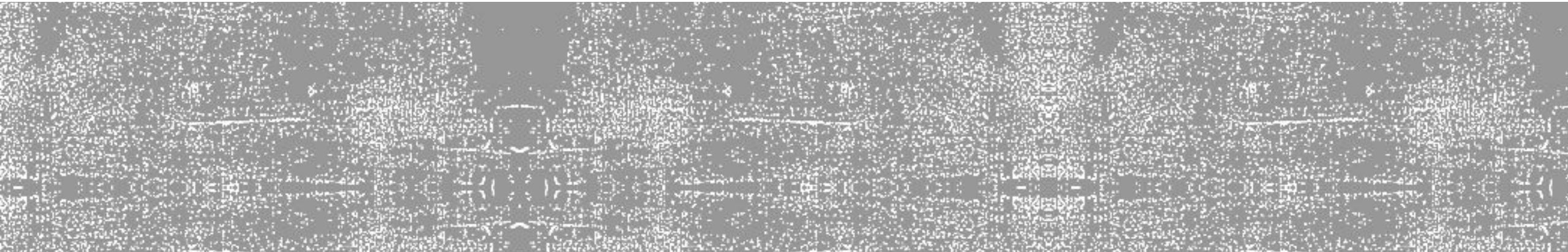
ХАРАКТЕРИСТИКА КОСІВЩИНИ

- **Розташування:** передгір'я і низькогір'я Покутських Карпат. Межує із Снят., Колом., Надвір., Верхов. р-нами Ів.-Фр. обл. та Вижницьким та Путильським р-нами Чернівецької обл.
- **Площа:** 986 кв. км.
- **Населення:** понад 87 тис. осіб
- **Населені пункти:** 45 (міст – 1, селищ – 2, сіл – 42)
- **Природні екосистеми:** 38 природно-заповідних об'єктів
- **туристична привабливість:**
  - ✓ *туристичні об'єкти* (туристично-мистецький комплекс «Маєток Святого Миколая» (с. Пістинь), Сріблясті водоспади (с. Шешори), НПП «Гуцульщина», г. Михалкова (м. Косів), Косівський сувенірний ринок, Тернощорська Лада (с. Яворів), оз. Лебедин (с. Шешори), оглядовий майданчик на хребті Острий
  - ✓ *етнічні промисли* (різьба, ткацтво, ліжникарство, писанкарство, вироби з сиру, кераміка, вишивка, вироби з шкіри)
  - ✓ *фестивалі* («Золоте горно», «Лудине», етнофестиваль «Великдень у Космачі», «Барви карпатського ліжника», «Мальований дзбаник», «Новорічно-Різдвяна іграшка»)

ФЕСТИВАЛІ, ЯКІ ПРОВОДЯТЬСЯ НА ТЕРИТОРІЇ КОСІВЩИНИ

ЗВАЖАЮЧИ НА ШИРОКИЙ РОЗВИТОК ЕТНІЧНИХ НАРОДНИХ ПРОМИСЛІВ КОСІВЩИНИ, А ПІФ.

- косівська кераміка
- яворівський ліжник
- писанкарство
- різьба та інкрустація по дереву, боднарство, теслярство
- вишивка, ткацтво, бісероплетіння
- виготовлення традиційних музичних інструментів (трембіти, дримби, цимбали)
- художня обробка шкіри, мосяжництво (тобівки, тайстри, череси, постолои, киптарі, келефи)

**ФЕСТИВАЛІ Є ВАЖЛИВИМ ЕЛЕМЕНТОМ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО
ВІДРОДЖЕННЯ І РОЗВИТКУ РЕГІОНУ ТА ЕФЕКТИВНИМ ЗАСОБОМ ЗБЕРЕЖЕННЯ
ЙОГО КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОЇ СПАДЩИНИ.**

ФЕСТИВАЛЬ АВТЕНТИЧНОГО ОДЯГУ І ТРАДИЦІЙ «ЛУДИНЄ»

- **Проводиться з 2011 р.**
- **Мета:**
  - ✓ згуртуватися навколо національного багатства традиційного строю
  - ✓ зберігати і розвивати знання, пов'язані з унікальними одяговими традиціями Гуцульщини
  - ✓ популяризувати м. Косів як мистецький центр
- **Програма заходу:**
  - ✓ презентація автентичного одягу з приватних колекцій місцевих етнографів, збирачів старожитностей
  - ✓ покази з мистецькими виробами майстрів-ремісників (різьба, шкіра, металіrstvo, кераміка, ювелірні прикраси, ліжникове ткання)

ОБЛАСНИЙ ФЕСТИВАЛЬ КЕРАМІКИ, РЕМЕСЕЛ ТА ФОЛЬКЛОРУ «МАЛЬОВАНИЙ ДЗБАНИК»

- **Мета:**

- ✓ популяризації цього унікального виду народного автентичного мистецтва
- ✓ висвітлення на широкий загальний ролі особистості майстра як самобутнього творця і носія традиції

- **Програма заходу:**

- ✓ наукова конференція «Гуцульська кахельна піч як артефакт культури»
- ✓ відвідини гостями майстерень місцевих керамістів
- ✓ виставка-ярмарок творів народного мистецтва
- ✓ фестивальна хода
- ✓ конкурси, зокрема для молодих гончарів «Мій дзбаник найкращий»
- ✓ майстер-класи
- ✓ гончарна ватра
- ✓ традиційні гуцульські страви

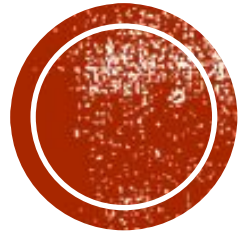

ФЕСТИВАЛЬ «НОВОРІЧНО-РІЗДВЯНА ІГРАШКА»

- **Проводить НПП «Гуцульщина»**
- **Мета** - вивчення та збереження традицій, звичаїв та обрядів гуцульського краю та українського народу
- **Програма заходу:**
  - ✓ святковий концерт
  - ✓ виставки-конкурси новорічно-різдвяних композицій «Збережемо лісову красуню», новорічно-різдвяних та дитячих іграшок
  - ✓ конкурс малюнків «Нехай Святий Миколай збереже наш рідний край»
  - ✓ спортивні ігри «В гостях у Святого Миколая»
  - ✓ відвідування маєтку Миколая
  - ✓ святкові пригощання
  - ✓ запалювання Миколаївської ватри

ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ОРХУСЬКОЇ МОДЕЛІ СТАЛОСТІ

НАПРЯМИ ОРХУСЬКОЇ МОДЕЛІ СТАЛОСТІ

1

Щоденні операції та мобільність

2

Продукти харчування та напої

3

Архітектура та фізичний простір

4

Комунікація та поведінка

ЩОДЕННІ ОПЕРАЦІЇ ТА МОБІЛЬНІСТЬ

- Політика закупівель
- Комплексне поводження з твердими побутовими відходами
- Інклюзія
- Транспортна політика
- Проживання
- Залучення місцевого населення до роботи на заходах

ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ ТА НАПОЇ

- Відповідальне споживання
- Правильне упакування
- Органічні продукти
- Вибір сезонних та локальних продуктів
- Вибір продуктів місцевого виробництва для розвитку місцевої економіки

АРХІТЕКТУРА ТА ФІЗИЧНИЙ ПРОСТІР

- Закупівля обладнання для довготривалого використання
- Використання природних матеріалів для оформлення простору
- Мінімальне використання пластику в оформленні
- Повторне використання матеріалів
- Використання відновлюваних джерел енергії
- Раціональне використання прісної води

КОМУНІКАЦІЯ ТА ПОВЕДІНКА

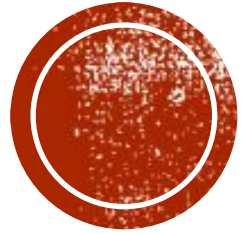
- Позитивна комунікація
- Привернення уваги до бренду
- Амбасадорство бренду
- Популяризація екологічно свідомого ставлення до довкілля
- Матеріали та друк

- Збільшують місцеві доходи
- Створюють нові робочі місця
- Сприяють розвитку галузей, орієнтованих на виробництво туристичних послуг
- Розвивають соціальну і виробничу інфраструктуру в місцях проведення фестивалів
- Створюють промоцію місту/регіону
- Популяризують продукцію та місцеві ремесла
- Сприяють збереженню та підтримці культурної спадщини
- Популяризують бережне ставлення до навколишнього середовища
- Формують нове покоління відповідальних споживачів через правильну та доступну комунікацію та інтерпретацію цінностей природної та культурної спадщини

ПОТЕНЦІЙНІ ПЕРЕВАГИ ВІД ВТІЛЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАХОДІВ У СТАЛИЙ СПОСІБ

**ДОСЛІДЖЕННЯ
КРАЩИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ
ТА УКРАЇНСЬКИХ ПРАКТИК
ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ
ЗАХОДІВ**

МУЗИЧНИЙ ФЕСТИВАЛЬ NORTHSIDE (ОРХУС, ДАНІЯ)

- **Продукти харчування та напої:**

- ✓ 2012-2013 р. — 5 типів депозитної тари;
- ✓ 2014 р. — 8 типів;
- ✓ 2015 р. — 15 типів;
- ✓ 2016 р. — 19 типів.

- **Щоденні операції та мобільність:**

- ✓ 2012-2013 — ліквідація автопарковки, організація велопаркінгу;
- ✓ 2014 — близько 7000 велосипедів;
- ✓ 2015 — 44% відвідувачів прибули пішки, 29% відвідувачів на велосипедах;
- ✓ 2016 — 47% відвідувачів прибули пішки, 34% — на велосипедах

<https://northside.dk/>

WELCOME TO THE VILLAGE (ЛАСКАВО ПРОСИМО ДО СЕЛА) ЛЕУВАРДЕН, НІДЕРЛАНДИ

Сталі рішення в напрямку їжа та напої:

- місцеві продукти харчування;
- використовують тільки м'ясо тварин чоловічої статі, оскільки тварини-чоловіки часто є побічними продуктами харчової промисловості і викидаються
- створено локальний харчовий ланцюг, де фермери, кухарі, громадські організації та клієнти працюють разом і обмінюються ноу-хау;
- фестиваль вимагає від кейтерингових компаній використовувати лише органічні продукти і надавати сертифікат їх походження;
- на фестивалі подають власне домашнє пиво, яке вариться в місцевій пивоварні.

<https://welcometothevillage.nl/>

ФЕСТИВАЛЬ ЕНЕРГЕТИЧНИХ ІННОВАЦІЙ TESLACAMP, КИЇВ, УКРАЇНА

Табір збирає гостей на 3 дні, забезпечує безперебійну роботу електричного обладнання та подачу гарячої води в душі завдяки використанню інноваційних енергетичних рішень (<https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/energetychnyy-dzhaz>)

- **Розгорнута в таборі мікромережа із сонячних електростанцій**

- **тестування бездротової розетки Meredot**

- установка компанії «Ротор-Суми», яка працює на біомасі та видає енергію і тепло (гаряча вода в душі)

- установка компанії UTEM Solar для варіння пива, що працює від сонячних батарей

КОМПАНІЯ «КІНО ПРОСТО НЕБА», КИЇВ, УКРАЇНА

Компанія надає проєкційне обладнання для перегляду фільмів просто неба, має послугу «Велосипедне кіно».

Ця послуга передбачає монтаж зони перегляду, яка працює від струму, виробленого велосипедами.

Електроенергія виробляється глядачами, які крутять педалі.

<http://www.prostoneba.org/uk/about/>

ФЕСТИВАЛЬ «RESPUBLICAFEST» М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ, УКРАЇНА

- Фестиваль вперше в Україні започаткував використання депозитної тари на фудкортах.
- Всі відвідувачі, що будуть проживати у кемпінгу, отримають можливість повернути частину грошей за квиток на фестиваль.
- Пропозиція пакету для власних відходів
- Діє вільний вхід для відвідувачів на інвалідних візках. Організований безкоштовний трансфер для людей з інвалідністю із центру міста на фестиваль.

<http://respublicafest.com/news/respublicafest-poverne-vartist-kvitkiv-e-ko-frend.html>

ATLAS WEEKEND КИЇВ, УКРАЇНА

- **Найбільший музичний фестиваль України**, який відбувається 1 раз на рік в Києві з 2015 року.
- Відбір компаній/підприємств харчування здійснюється через форму на сайті, де вони зазначають свою спеціалізацію та меню.
- **Сталі рішення:**
  - ✓ **інклюзія** ○ безкоштовний вхід для людей з інвалідністю (за посвідченням); ○ окремий широкий вхід людей на візках; ○ встановлені пандуси по території фестивалю; ○ спеціальна підвищена платформа для людей на візках біля сцени; ○ локація для нечуючих відвідувачів із сурдоперекладом.
  - ✓ **екологія** ○ контейнери для сортування відходів – 7 локацій; ○ залучення волонтерів для заохочення відвідувачів до сортування. ○ окремі ігрові локації для навчання сортуванню; ○ депозитний посуд; ○ відмова від пластикових трубочок

<https://atlasweekend.com/foodcourts>

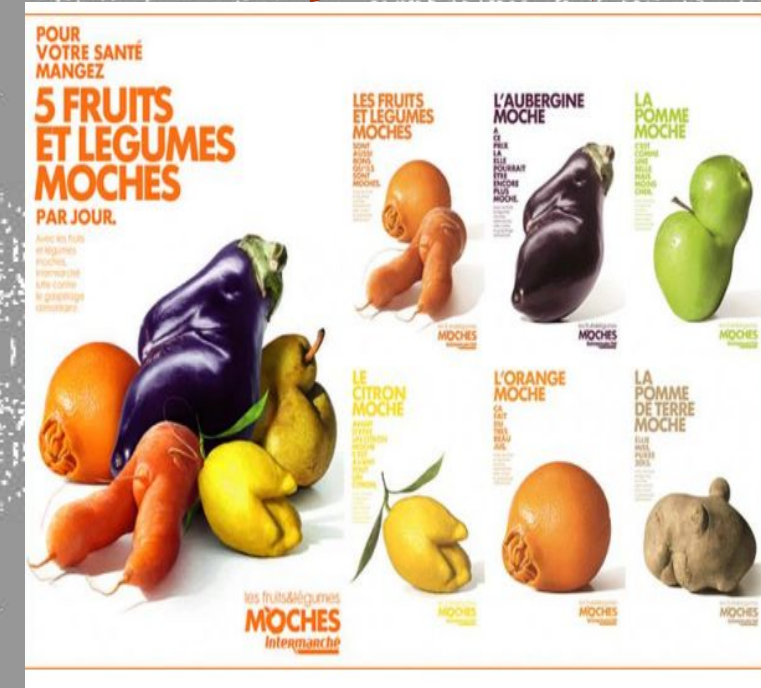
**Елементи Орхуської
моделі сталості можуть
використовуватись не
лише для масових
культурних заходів, а й для
інших аспектів та сфер
ЖИТТЯ**

Організовує французька мережа супермаркетів «**Intermarche**»

- **Мета** - мінімізувати кількість харчових відходів через недосконалий вигляд продуктів; продавати фрукти та овочі, які мають нестандартний вигляд на 30 % дешевше, ніж їхніх «красивих» колег.
- **Продукти харчування та напої**
  - ✓ зменшується втрата харчових продуктів, що не відповідають естетичним вимогам
  - ✓ пропонує фінансовий стимул придбати фрукти та овочі, які виглядають нестандартно
- **Щоденні операції та мобільність**
  - ✓ Соціальні: надає споживачам з меншими можливостями придбати рекомендовану добову кількість фруктів і овочів
- **Комунікація та поведінка**
  - ✓ Спроби змінити поточну поведінку споживачів, які зосереджують увагу на продуктах, що відповідають високим естетичним стандартам
  - ✓ Почуття гумору у меседжах: завдяки цьому «потворні» фрукти та овочі отримують унікальну ідентичність.

INGLORIOUS FRUITS AND VEGETABLES10 (БЕЗСЛАВНІ ФРУКТИ ТА ОВОЧІ), ФРАНЦІЯ

<https://www.behance.net/gallery/16414569/Intermarche-Inglorious-Fruits-Vegetables>

HANSEATISCHE MATERIALVERWALTUNG (УПРАВЛІННЯ ГАНЗЕЙСЬКИМ РЕКВІЗИТОМ) ГАМБУРГ, НІМЕЧЧИНА

- **Мета компанії** – збирати непотрібний реквізит з кіно- та теле-студій, а також театральний реманент
- Збирає реквізит на великому складі і здає його в оренду, чи перепродує за доступними цінами для подальшого використання в інших творчих кампаніях, наприклад, у шкільних виставах
- **Щоденні операції та мобільність**
- Hanseatische Materialverwaltung є неприбутковою організацією
- Створена завдяки спільнокошту та спонсорським внескам
- Частково компанією керують волонтери
- Зібраний реманент реставрують, щоб він прослужив довше
- Ініціатива дає можливість малим компаніям та проектам вирішувати проблеми великого виробництва, збільшуючи доступність реквізиту та театрального реманенту
- Вартість оренди чи ціна на реквізит залежить від того, з якою метою їх використовуватимуть

<http://www.hanseatische-materialverwaltung.de/>

REUSE, ОРХУС, ДАНІЯ

Центр утилізації , куди мешканці можуть принести не потрібні їм речі (посуд, меблі, техніку, ін.) та придбати необхідні. Він функціонує як центральний пункт обміну предметів домашнього вжитку.

Місія центру :

- ✓ змінити ставлення людей до відходів;
- ✓ спонукати переробляти та повторно використовувати речі;
- ✓ підвищити обізнаність споживачів у темі сталого розвитку, залучаючи їх до майстерень центру.

<http://www.aarhussustainabilitymodel.com/cases/2015/10/28/case-3>

Оксана Бурлак

Виконавчий директор
ГО «Громадський центр «Еталон», к.ю.н.

вул. Крива, 4А,
м. Івано-Франківськ

+380 67 701 49 35
oksana.burlak@gmail.com

<http://mgcetalon.org.ua/>

